

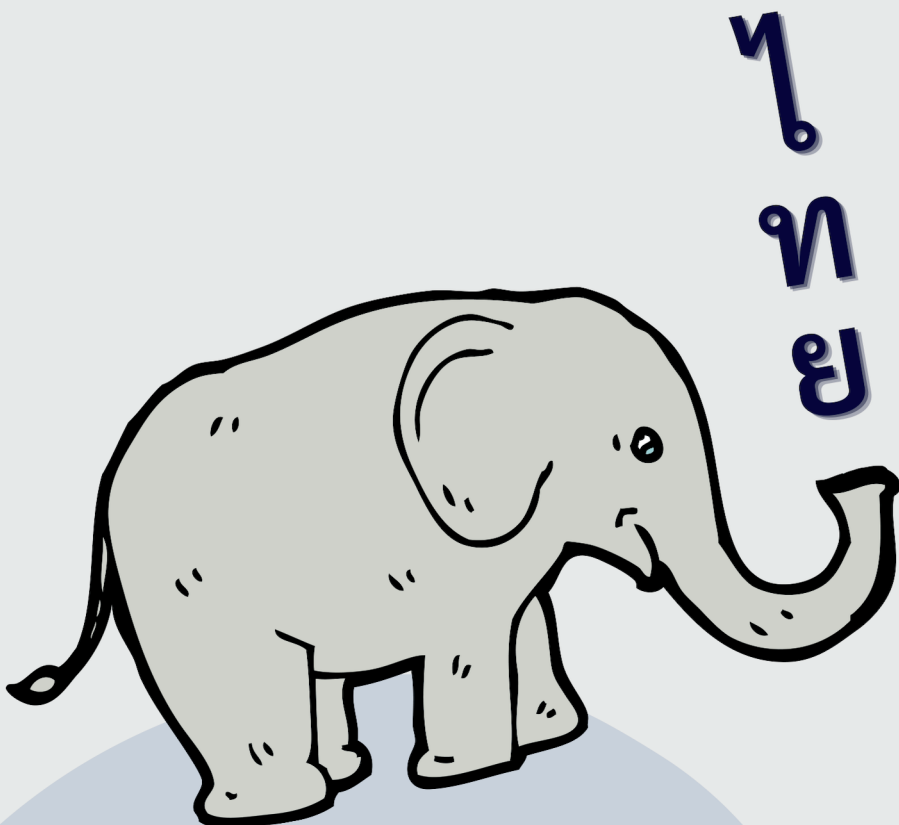
Barbara Szacoń-Wójcik

[www.azjatyckiejezyki.pl](http://www.azjatyckiejezyki.pl)



# TAJSKI

*na start*



# Podstawowe informacje

Tajski to język z rodziny dajskich, bliżej mu do chińskiego niż do wietnamskiego, ma wiele wspólnych cech z laotańskim, a gdy posłuchasz khmerskiego, możesz odnieść wrażenie, że znasz skądś to słowo. Musisz przede wszystkim wiedzieć, że to język izolujący, ma naprawdę przystępną gramatykę, ale pomęczysz się ze słówkami. Zdradzę Ci jednak, jak uczyć się słów, by je lepiej zapamiętać, także spokojnie. Pewnym wyzwaniem jest też wymowa, ale na tym aspekcie skupię się w jednej z kolejnych części.

## Krótki przewodnik po transkrypcji

Większość spółgłosek wymawia się podobnie do polskich. Poniżej znajdziesz zestawienie tych spółgłosek, które mogą być problematyczne oraz ich zapis w IPA, a w nawiasie () najczęstszy zapis w transkrypcjach anglojęzycznych – Royal Thai General System of Transcription:

- **kh** - [k<sup>h</sup>] - *k* z lekkim *h* na końcu
- **ng** - [ŋ] - tylnojęzykowe *n*, trudne dla obcokrajowców, wymawiane jak w angielskim słowie 'sing' (śpiewać)
- **dz** - [tɕ] (ch)
- **cz/ci** - [tɕ<sup>h</sup>] - nie jest to twarde polskie cz, jest raczej miękkie (ch)
- **j** - [j] (y)
- **th** - [t<sup>h</sup>] - *t* z lekkim *h* na końcu
- **ph** - [p<sup>h</sup>] - *p* z lekkim *h* na końcu
- **r** - [r] - w zasadzie jest to dźwięk pomiędzy *r* i *l*, wymowa zależy od przyzwyczajenia i miejsca pochodzenia danej osoby
- **ł** - [w] (w)

Samogłoski w tajskim dzieli się na krótkie i długie (choć nie wszystkie mają obie wersje). W transkrypcji IPA samogłoski długie oznaczane są przy użyciu ': - a:'. Ja stosuję transkrypcję przy użyciu dwóch samogłosek, czyli długie *a* to „aa”. Sporą część samogłosek czyta się podobnie do polskich, ale jest kilka wyjątków, które znajdziesz poniżej (szerzej ten aspekt omawiam w książce „Pismo tajskie”, a samo opracowanie wymowy poruszę w jednej z kolejnych części tej serii).

# Wszystko o czasowniku „być”

Nie chcę, aby była to pozycja językoznawcza, opisowa i trudna, a użytkowa, pełna zadań, więc będziemy ćwiczyć i omawiać pewne wyjątki. Ponieważ naukę języków standardowo zaczyna się od czasownika „być”, ja również omówię ten aspekt. Sprawdźmy wspólnie, czy w tajskim faktycznie jest on niezbędny.

## เป็น, อยู่, คือ, มี

### เป็น bpen

dosłownie „być czymś, kimś”; tego czasownika użyjesz w następujących zdaniach:

#### ฉันเป็นคนโปแลนด์

*ciǎn bpen kon bpoo lɛɛn*

ฉัน - ja (kobieta) เป็น - być คน - człowiek

โปแลนด์ - Polska

Jestem Polką.

\*Tutaj o płci informuje zaimek osobowy, nie odmiana słów.

#### เธอเป็นหมอ

*təə bpen mǔw*

เธอ - ona เป็น - być หมอ - lekarz

Ona jest lekarką.

#### คุณเป็นคนอะไร

*kun bpen kon à rai*

คุณ - Ty เป็น - być คน - człowiek อะไร - co

Jakiej jesteś narodowości?

\*Dosłownie *Ty być człowiek co*.

#### WAŻNE:

Nie używa się tego czasownika przed przymiotnikami, a w języku potocznym bywa pomijany.

# Narodowości

## Tworzenie narodowości

### สัญชาติ *sǎn ciâat* narodowości

Jak pewnie zauważył\*ś w jednym z przykładów, narodowości tworzy się poprzez dodanie do nazwy kraju słowa **คน** *kon* (człowiek). Podobnie jest w przypadku języka, tyle że dodasz **ภาษา** *paa sǎa*.

Jeśli chodzi o nazwę kraju, możesz używać wersji bez lub z przedrostkiem **ประเทศ** *bprà têt*. W przypadku Tajlandii także **เมืองไทย** *muang thai*, z czego **เมือง** *muang* dosłownie oznacza miasto.

### Ćwiczenie 1.

Od nazw krajów stwórz nazwy języków i narodowości, przy okazji ćwicząc pisanie.

\***ประเทศ** *bprà têt* możesz też w każdym przypadku pominąć.

\*Tajski nie rozróżnia rodzajów ani liczby mnogiej. Są takie słowa, które jasno pokazują, że chodzi o liczbę mnogą, np. **ทุกคนไปแลนด์** *túk kon bpoo lɛɛn* - wszyscy Polacy.

flaga	kraj	język	narodowość
	Polska <b>ประเทศโปแลนด์</b> <i>bprà têt bpoo lɛɛn</i>	polski <b>ภาษาโปแลนด์</b> <i>paa sǎa bpoo lɛɛn</i>	Polak/Polka/Polacy <b>คนโปแลนด์</b> <i>kon bpoo lɛɛn</i>
	Tajlandia <b>ประเทศไทย</b> <i>bprà têt thai</i>		
	Ameryka <b>ประเทศอเมริกา</b> <i>bprà têt à me ri kaa</i>	angielski <b>ภาษาอังกฤษ</b> <i>paa sǎa ang grit</i>	

\***อังกฤษ** nazwa języka nie zawsze pochodzi od nazwy kraju, np. Ameryka – angielski.

# Stownik

## zaimki:

ja, kobieta - ฉัน/ดิฉัน *ciän/di ciän*

ja, mężczyzna - ผม/กระผม *pöm/grápöm*

(w przypadku tego wyrazu o jest domyślne)

ty - คุณ *kun*

on - เขา *kăo*

ona - เธอ *tə*

ono - มัน *man*

ja, ty (gdy ktoś jest starszy) - พี่ *pīi*

ja, ty (gdy ktoś jest młodszy) - น้อง *nóng*

ty do mnichów - ท่าน *tāan*

ty, do przyjaciół (trochę chamskie) - มึง *mung/เอง*

eng/ แก *gæ*

ty, ja - หนู *nūu* (หฺ się nie czyta, pełni rolę regulatora tonu)

## czasowniki/przymiotniki/ słowa pełniące funkcję gramatyczną

być - เป็น *bpen*

być (lokalizacja) - อยู่ *jùu* (อฺ przed ยฺ pełni rolę regulatora tonu i nie jest czytane)

być, równa się - คือ *khu*

być, mieć - มี *mīi*

iść - ไป *bpai*

jeść - กิน *gin*

piękny - สวย *sūtaj*

pracować - ทำงาน *tam ngaan* (robić + praca)

lubić - ชอบ *ciöp*

nie (przeczenie czasowników/przymiotników) - ไม่ *mâi*

nie (przeczenie do rzeczowników) - ไม่ใช่ *mâi ciài*

słowo wyrażające przyszłość, które można pominąć, gdy dodamy określnik czasu - จะ *dzà*

co - อะไร *à rai*

piętro, klasyfikator do pięter - ชั้น *cián*

przynależność (można pominąć) - ของ *kǒng*

kto - ใคร (ใคร to tzw. cluster, zbitka spółgłosek)

w - ที่ *tīi*

gdzie - ที่ไหน *tīi năi* (หฺ się nie czyta, reguluje ton)

to - นี้/นี่ *nīi/nīi*

tamto dalej - นั่น/นั้น *nán*

tamto daleko - โฉน *nóon*

w - ใน *nai*

na - บน *bon* (o jest domyślne)

pod - ใต้ *dtài*

przed - หน้า *nâa* (หฺ się nie czyta, reguluje ton)

za - หลัง *lǎng* (หฺ się nie czyta, reguluje ton)

pomiędzy - ระหว่าง *rá làang*  
(หฺ się nie czyta, reguluje ton)

po lewej - ทางซ้าย *taang sái*

po prawej - ทางขวา *taang klǎa*

i, z - กับ *gàp*

ale - แต่ *dté*

i - และ *lé*

## rzeczowniki

basen - สระว่ายน้ำ *sà láai náam* (สระ to nie cluster sr, tylko tzw. fake cluster, który czytasz s)

biznesmen - นักธุรกิจ *nák tú rá git* (ธุรกิจ - biznes)  
(จฺ jest samotną spółgłoską, dlatego domyślnie dodajesz jej a)

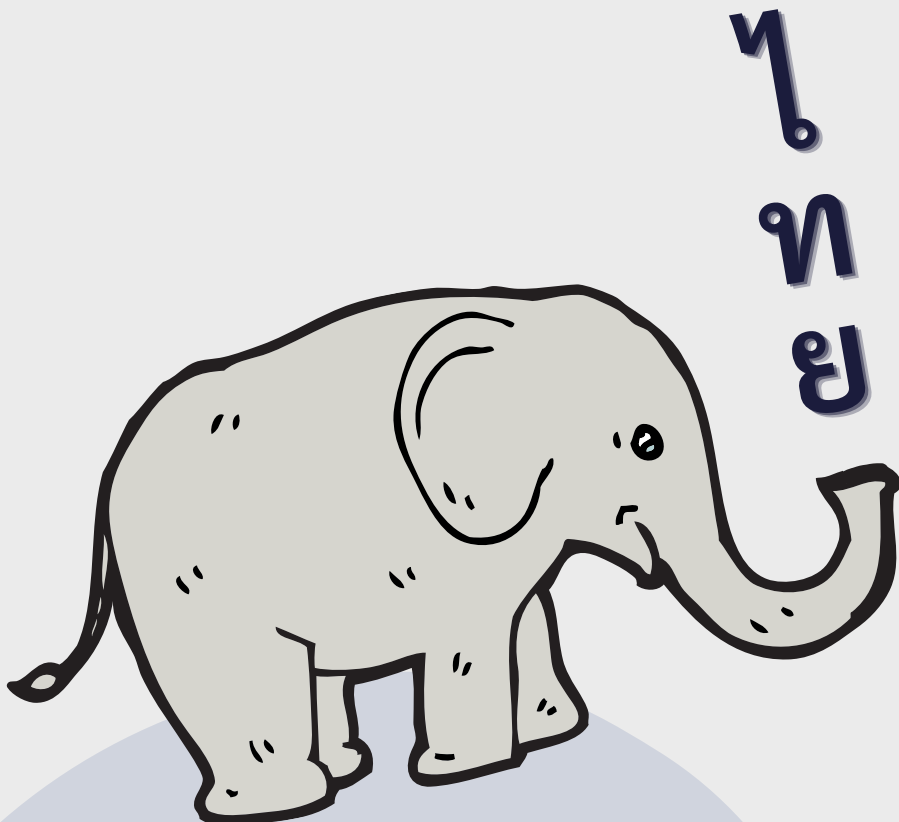
Barbara Szacoń-Wójcik

[www.azjatyckiejezyki.pl](http://www.azjatyckiejezyki.pl)

๓

TAJSKI

*na start*



# Najpopularniejsze przymiotniki

Ta część poświęcona jest przymiotnikom, których użycie w wielu językach azjatyckich jest odmiennie od tego, do czego jesteśmy przyzwyczajeni w językach indoeuropejskich, o czym zaraz się przekonasz. Jednocześnie zasady te są na tyle przyjazne, że z czasem do nich przywykniesz, a same przymiotniki to krótkie słowa, z którymi szybko się zaprzyjaźnisz. W tym e-booku skupię się na przekazaniu Ci nowych słów, opisywaniu rzeczy, porównywaniu, pytaniu o opinię na temat rzeczy, ludzi, a także poruszę kwestię słowotwórstwa (ten obszar języka szerzej poznasz w kolejnej części TNS).



niebezpieczny  
**อันตราย**  
*an dtà raai*



bezpieczny  
**ปลอดภัย**  
*bplòt pai*



pyszne  
**อร่อย**  
*à ròì*



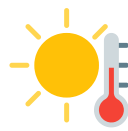
obrzydliwy\*  
**น่ารังเกียจ**  
*nâa rang gijat*  
\*Tajowie raczej zaprzeczają pyszny niż użyją tego słowa



czysty  
**สะอาด**  
*sà àat*



brudny  
**สกปรก**  
*sòk gà bpròk*



ciepły  
**อบอุ่น**  
*òp ùn*



chłodny  
**หนาว**  
*năat*



ładny  
**สวย**  
*sŭtaj*



brzydki, obrzydliwe  
**น่าเกลียด**  
*nâa glijat*



chudy  
**ผอม**  
*pŭwm*



gruby  
**อ้วน**  
*ŭtan*

## Ćwiczenie 1

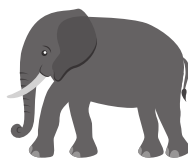
Dobierz przymiotnik do rzeczownika, zapisując pełne zdanie.



1. งู



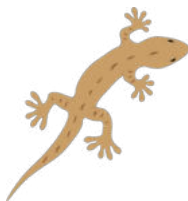
2. ลิง



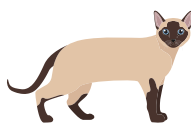
3. ช้าง



4. ยุง



5. ตุ๊กแก



6. แมวไทย



7. ตัวเหี้ย

Przymiotniki do wykorzystania: หั่น, เล็ก, ใหญ่, เร็ว, ดี, น่ารัก, ช่าง.

1. งูยาว

2. ....

5. ....

3. ....

6. ....

4. ....

7. ....

### Zwierzęce ciekawostki:

**Wąż:** W Tajlandii, zwłaszcza na terenach zalesionych, nietrudno o spotkanie z węzami, również z tymi jadowitymi. Omijaj je z daleka, a jeśli na jakiegoś się natkniesz i zostaniesz ukąszony, koniecznie zrób mu zdjęcie.

**Małpa:** Małpy na tajskich ulicach nie są niczym niezwykłym, a ponieważ uchodzą za zwierzęta przynoszące szczęście i niejako święte, nikt ich nie zwalcza. Czasami można odczuć, że powinno się zmienić nieco to podejście. Tajowie chcąc przyciągnąć turystów, przyzwyczaili małpy do tego, że na każdym kroku są obdarowywane jedzeniem i w mieście Lopburi, gdzie odbywa się festiwal małp, sprawiają mieszkańcom sporo problemu, na przykład nadgryzając kable. Uważaj na nie, bo lubią podbierać rzeczy.

**Słoń:** To oficjalny symbol Tajlandii – figurki słoń, produkty ze słonikami są wszędzie! W miejscach turystycznych można zdecydować się na jazdę na słoniu. Warto jednak przyjrzeć się,



# Porównywanie

Czas nauczyć się porównywać w języku tajskim. Nie jest to trudne, wystarczy Ci do tego jedno słowo – **กว่า** *glàa*, czyli bardziej. Możesz dzięki niemu porównać dwie rzeczy.

A + przymiotnik + **กว่า** + B

**ประเทศไทยร้อนกว่าประเทศ  
โปแลนด์**

Tajlandia jest cieplejsza od Polski.

*bprà tèt thai rǒn glàa bprà tèt bpoo læn*

ประเทศไทย - Tajlandia ร้อน - gorący  
กว่า - bardziej niż ประเทศโปแลนด์ - Polska

**ผ้าไทยนี้เผ็ดกว่าผ้าไทยนั้น**

Ten pad thai jest ostrzejszy od tamtego.

*pàt thai nii pèt glàa pàt thai nán*

ผ้าไทย - pad thai นี้ - ten เผ็ด - ostry  
กว่า - bardziej niż ผ้าไทย - pad thai นั้น - tamten

**Nie musisz mieć drugiego elementu do porównania.** Gdy chcesz powiedzieć: „to jest ładniejsze, lepsze czy smaczniejsze”, kończysz zdanie na **กว่า**, nie dodając drugiego rzeczownika.

**ชุดนี้สวยกว่า**

Ta sukienka jest ładniejsza.

*ciút nii sǔtj glàa*

ชุด - sukienka นี้ - ta สวย - piękny กว่า - bardziej niż